

ZBIÓR
ARTYKUŁÓW NAUKOWYCH

NAUKOWA I PRAKTYCZNA NAUKA
ŚWIATOWA: PROBLEMY I INNOWACJE

PEDAGOGIKA

Sopot (PL)
31.10.2017

U.D.C. 37+082

B.B.C. 94

Z 40

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Zbiór artykułów naukowych.

Z 40 Zbiór artykułów naukowych Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej organizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych «Pedagogika Naukowa i Praktyczna Nauka światowa: problemy i innowacje » (31.10.2017) - Warszawa, 2017. - 164 str.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora

jest zakazane. Wszelkie prawa do materiałów konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię. Artykuły recenzowane przez

Komitet Naukowy. Wszelkie prawa do materiałów w formie elektronicznej opublikowanych w zbiorach należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

Obowiązkowym jest odniesienie do zbioru.

nakład: 50 egz.

"Diamond trading tour" ©

Warszawa 2017

ISBN: 978-83-65608-84-0

WSPÓŁORGANIZATORZY:

The International Scientific Group (Belarus, Poland, Russia, Serbia, Ukraine)
Virtual Training Centre «Pedagog of the 21st Century»
Global Management Journal

KOMITET ORGANIZACYJNY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland;

A. Murza (Zastępca Przewodniczącego), MBA, Ukraina;

А. Горохов, к.т.н., доцент, Юго-Западный государственный университет, Россия;

A. Kasprzyk, Dr, PWSZ im. prof. S.Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Polska;

A. Malovychko, dr, EU Business University, Berlin – London – Paris - Poznań, EU;

L. Nechaeva, PhD, Instytut PNPU im. K.D. Ushinskogo, Ukraina;

М. Ордынская, профессор, Южный федеральный университет, Россия;

S. Seregina, independent trainer and consultant, Netherlands;

A. Tsimayeu, PhD, associate Professor, Belarusian State Agricultural Academy, Belarus;

KOMITET NAUKOWY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland;

С. Беленцов, д.п.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, Россия;

Z. Čekerevac, Dr., full professor, «Union - Nikola Tesla» University Belgrade, Serbia;

Р. Латыпов, д.т.н., профессор, Московский государственный машиностроительный университет (МАМИ), Россия;

И. Лемешевский, д.э.н., профессор, Белорусский государственный университет, Беларусь;

Е. Чекунова, д.п.н., профессор, Южно-Российский институт-филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы, Россия.

Redaktor naukowy:

M. Stych, dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska.

SPIS/СОДЕРЖАНИЕ

ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В АНГЛІЇ (НА ПРИКЛАДІ ПЛІМУТСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ)	
Прокопчук О. І.	8
ЗМІСТ КУРСУ ПРОГРАМУВАННЯ У 5-9 КЛАСАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	
Храпач О.	13
ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЕКОНОМІСТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН	
Бичок А. В.	15
ГЕНЕЗА ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	
Петренко В.О.	17
ІНТЕГРАЦІЯ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВИХ ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	
Волохата К. М.	24
КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІОНАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ ПЕДАГОГА	
Конончук І.В., Гуца Ю.А.	30
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ОСОБИСТІСНОЇ ТРИВОЖНОСТІ ДІТЕЙ У СТАРШОМУ ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ	
Підлипняк І.Ю.	33
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТРАІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПІДСТРУКТУРИ ОСОБИСТОСТІ	
Дука Т.М.	35
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СЕРЕДОВИЩА КОЛЕДЖУ	
Малишева Л. С.	37
ФЕНОМЕН ВИХОВАННЯ ЯК ПРОВІДНОЇ КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІКИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЇЇ ОСМИСЛЕННЯ АНТИЧНИМИ МИСЛИТЕЛЯМИ	
Ракова О.М.	40

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХОВИХ ПСИХОЛОГІВ	
Вінтюк Ю. В.	43
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	
Переверзева О.В.	46
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ (1900-1930 РР.)	
Любченко Я. І.	49
РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРАЛЬНОГО РУХУ У НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОМУ ВІДРОДЖЕННІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ.	
Михаць Р. М.	53
НАУКОВО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ІВАНА ПАНЬКЕВИЧА ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	
Вайдич Т. В.	56
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ УКРАЇНИ: ДОСВІД МИНУЛОГО І СЬОГОДЕННЯ	
Дзигаленко Л. М.	59
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ПОДІЛЬСЬКІЙ ДУХОВНІЙ СЕМІНАРІЇ (КІНЕЦЬ ХVІІІ- ПЕРША ПОЛ. ХІХ СТ.)	
Зузяк Т.П.	70
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ І ПРИЙОМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОНАВСЬКИХ НАВИЧОК МУЗИКАНТІВ-ІНСТРУМЕНТАЛІСТІВ	
Ониськів Г.Г., Міщенко С.П.	77
ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙ ЕАЕВЕ В НІМЕЦЬКИХ ВЕТЕРИНАРНИХ ВНЗ	
Пилипенко О.П., Чернов В.	80
РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ФРАНЦІЇ)	
Лучкевич В. В.	83

ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН ЯК КОМПОНЕНТ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	
Куликова Л.А. , Тарасенко Т.В.	86
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	
Бей І.	90
ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ	
Максименко Н.	94
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА	
Мельникова О. М.	98
РОЗВИВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
Рогальська Н. В.	100
ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: ОСОБЛИВОСТІ, НАПРЯМИ, ВИМОГИ	
Задорожна Г.С.	103
ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ТА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ СПЕЦІАЛЬНОЇ ШКОЛИ-ІНТЕРНАТУ	
Ханас А.Т.	106
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ, У ДИТЯЧИХ БУДИНКАХ ЯК НАПРЯМ РОБОТИ ПРАЦІВНИКА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ	
Галишин О.	109
АКСІОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОСВІТИ ДІТЕЙ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ В УКРАЇНІ	
Мушак І. Ю.	113
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	
Керніцька В.	117
ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ ПОСТАВИ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	
Редько К. В., Красюк Л. В.	120

УРОК ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ Кузьменко Г. В.	126
ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ-ФІЛОЛОГА ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Громова Н.В.	130
РОЗВИТОК УСНОГО МОВЛЕННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В ФРН Максимчук В. С., Вовкогон Ю. В.	134
ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ НІМЕЧЧИНИ Лащів Х.Т., Ткачук Б.А., Колесник М.Ю.	143
ПОНЯТТЯ «ІТ-КОМПЕТЕНТНІСТЬ» У СУЧАСНІЙ СФЕРІ ОСВІТИ Добровольська А. М.	148
РОЗВИТОК ШВИДКОСТІ В ПЕРШОКЛАСНИКІВ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ Бабич М. О.	152
EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN ART AND DESIGN HIGHER EDUCATION OF GREAT BRITAIN Dmytryuk S.	157
ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ Хемич Т.І., Хемич Н.М.	160

УРОК ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ

Кузьменко Г. В.

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київський університет імені Бориса Грінченка

У доповіді розкрито сутність спеціальних фахових компетентностей, яких набуває майбутній учитель образотворчого мистецтва у процесі засвоєння курсу «Методика навчання образотворчому мистецтву», особливості молодшого підліткового віку, визначено характерні ознаки сучасного уроку.

Ключові слова: майбутній учитель, молодший підлітковий вік, сучасний урок образотворчого мистецтва.

Keywords: future teacher, younger teenagers, modern lesson of fine arts.

В умовах орієнтації на ринкові відносини реалізація стратегічної мети української освіти сьогодні, що спрямована на компетентнісний підхід до навчання, цілком залежить від підготовки майбутнього вчителя.

Здатність майбутнього вчителя образотворчого мистецтва на ґрунті сформованих у вищому навчальному закладі компетенцій передавати учням набутий досвід, самостійно приймати сміливі рішення, генерувати нові оригінальні ідеї, ефективно здійснювати художньо-естетичне виховання та навчальну діяльність школярів свідчить про якість професійної підготовки, науково-теоретичну і практичну підготовленість педагога, соціально-психологічну схильність до роботи з дітьми, професійну придатність, а відтак – його готовність до активної педагогічної творчості, до самореалізації та конкурентоспроможності на ринку праці.

Своєрідним «інструментарієм» у процесі підготовки майбутнього вчителя – фахівця в галузі художньої освіти, виступає дисципліна «Методика навчання образотворчому мистецтву». Серед низки загальних (світоглядно-громадянські, інформаційно-комунікативні), особистісно-креативних, фахових базових (організаційні, естетико-культурологічні), та спеціальних фахових компетентностей яких має набути студент напрямку підготовки «Образотворче мистецтво» у результаті опанування цієї навчальної дисципліни, виокремимо і зосередимось на останніх.

У програмних результатах вивчення курсу методики зазначено, що засвоєння спеціальних фахових компетентностей передбачає виявлення студентом здатності: творчо розробляти плани-конспекти і проводити уроки образотворчого мистецтва різних типів з урахуванням специфіки

навчально-виховних задач, вікових особливостей та рівнів підготовки учнів основної школи; моделювати і проводити інтегровані та нестандартні уроки з предмету «Образотворче мистецтво» і позакласні виховні заходи мистецтвознавчого напрямку, використовуючи систему міжпредметних зв'язків; добирати наочність, самостійно виготовляти дидактичний матеріал, розробляти методичні малюнки у різних художніх техніках і навчальні презентації, відповідно до мети та завдань кожного уроку з метою підвищення результативності навчання; здійснювати самоконтроль, самоаналіз та надавати об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності.

Відтак, здатність до організації, творчого моделювання та проведення уроків, як основної форми організації навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, є одним з показників готовності студента до самостійної педагогічної діяльності. Тому засвоєння курсу методики навчання образотворчому мистецтву учнів 5 – 7 класів має бути спрямовано на розуміння студентами виховного потенціалу мистецтва, психологічних механізмів впливу різних його видів на розвиток психічних процесів і формування особистості молодших підлітків, з іншого боку – на засвоєння провідних ознак сучасного уроку, зокрема, що його проведення і опанування програмного матеріалу має відбуватися не заради забезпечення певного стандарту нормативно визначених знань, а з метою цілеспрямованого впливу на особистість молод-

ших підлітків, формування їхнього духовного світу.

Підґрунтям методики навчання образотворчому мистецтву учнів 5–7 класів (10–14 років, молодший підлітковий вік) є знання вікових особливостей і змін, що відбуваються в інтелектуальній та емоційній сферах підлітків, породжуючи в них новий рівень самосвідомості, який зумовлює потребу у самоствердженні, самовираженні та самореалізації. Нестійкість емоційної сфери та сплески емоцій пояснюються статевим дозріванням учнів молодшого підліткового віку. Процес пізнання світу при цьому характеризується піднесенням життєдіяльності, особистісної активності, загостренням інтересу до сприйняття нового і, водночас, концентрацією уваги на своєму внутрішньому «Я». Прагнення до самоутвердження власної самостійності та індивідуальності через «завойовування» визнання та поваги до себе однопітків спричиняють можливість виникнення певної агресивності та конфліктних ситуацій на уроках. Однак, здатність до логічного мислення, теоретичних розмірковувань та оперування абстрактними поняттями, за умов професійного, коректного керівництва, дасть вчителю змогу своєчасно виявити й підтримати в учнів інтерес до візуального мистецтва, пізнання мистецьких явищ, спрямувати навчально-виховний процес в основній школі на розвиток пізнавальної та художньо-творчої активності, на формування їхньої особистості, яка розуміє та шанує багатий світ візуальних

мистецтв, що в подальшому сприятиме свідомому визначенню загальнолюдських та особистісних естетичних смислоціннісних орієнтирів.

Розуміння майбутнім учителем особливостей підліткового періоду розвитку дасть змогу свідомо обмежити використання уроків, побудованих на принципах традиційної моделі прямого вкладання, незважаючи на те, що їх ефективність, за умов професійного підходу до організації навчання за цією моделлю може бути досить високою.

За О. Рудницькою, досягнення «прямого педагогічного ефекту», який відбувається завдяки перевантаженню процесів художнього пізнання словесно-пояснювальною деталізацією змісту твору, інформативністю змісту уроку суперечить важливому положенню про тривалу дію мистецтва [1, 30]. Нівелювання вчителем феноменологічної природи спілкування з мистецтвом, недооцінка емоційного впливу художніх творів на особистість, надання пріоритету розумового розвитку підлітків у відриві від емоційного, прагнення якомога скоріше донести ідею художнього твору до їхньої свідомості призводить до спрощено-формального використання виховного потенціалу та змістових можливостей уроків образотворчого мистецтва, оскільки позбавляє школярів природних процесів естетичного співпереживання у ході художнього сприйняття, здатності доволно висловлювати власні судження, інтерпретувати й надавати власну оцінку

мистецьким творам та художнім явищам, гальмує потребу в творчому самовираженні та естетизації навколишнього життя. У такий спосіб губиться сама сутність підсвідомого процесу «осаяння», відбувається втрата внутрішньої мотивації на отримання задоволення від власних відкриттів, а особистісно забарвлений характер засвоєння підлітком пізнавального та практичного досвіду замінюється програмно-інструктивною технологією навчання, в основі якої закладено не свідоме вираження свого ставлення до мистецтва, а лише транслявання суб'єктом навчального процесу настанов та оцінок вчителя. Такий підхід призводить до зникнення творчого елемента у процесі пізнання, позбавлення ініціативи, можливості здійснити особистісний вибір, відтак – до прагматичного споживання мистецтва. Тому в теорії та практиці сучасної мистецької освіти, перевага має надаватися технології проблемного навчання з орієнтацією на особистісний розвиток учнів. Такий підхід зумовлює виявлення суб'єктивного смислу у змісті навчального матеріалу, завдяки чому замість формального одержання знань підлітки прилучаються до глибокого й змістовного осаяння мистецтва як засобу розвитку їхнього внутрішнього світу, відкриття й пізнання свого «Я».

Передумовитатеоретико-методичні аспекти проблеми становлення концепції особистісно орієнтованого підходу до навчання і гуманітаризації освіти в процесі професійної підготов-

ки майбутніх учителів образотворчого мистецтва відображено у наукових розвідках українських учених С. Коновець, Г. Кузьменко, О. Музики, Г. Сотської, Т. Стрітьєвич, О. Ткачука та ін., у працях яких зазначено, що особистісно-орієнтований підхід надає можливість розглядати учня як неповторність та індивідуальність. Внаслідок цього сучасні уроки образотворчого мистецтва мають бути спрямовані на виявлення пізнавальної активності учнів, створення сприятливих умов для виховання й розвитку творчої, освіченої, активної особистості, компетентної в різних видах візуального мистецтва, яка має для самореалізації у житті необхідний запас знань та художньо-практичних умінь.

Провідними ознаками сучасного уроку образотворчого мистецтва ми вважаємо: спрямованість на гуманізацію та соціалізацію навчання, особистість учня; єдність навчання і виховання; орієнтування на пізнання мистецтва через інтеграцію різних його видів і поліхудожнє виховання; варіативність у застосуванні форм організації художньо-творчої діяльності та методів навчання; проблемно-пошуковий характер навчання; гнуч-

кість структури уроків, орієнтування їх змісту на життя через діалог традицій та новаторства; оптимізація процесу опанування мистецтва (спрямованість на діалогічність, створення ситуації успіху, підтримка ініціативи тощо); опора на накопичений підлітками досвід; чергування різних видів діяльності; використання різноманітної палітри художніх технік та матеріалів. Усвідомлення ознак сучасного уроку дасть змогу майбутньому вчителю підвищити якість засвоєння учнями нового матеріалу, досягти запланованого результату, забезпечити ефективність навчання образотворчому мистецтву учнів молодшого підліткового віку в загальноосвітньому навчальному закладі.

Перспективи подальших розвідок полягають у висвітленні змісту підготовки майбутніх учителів до розробки та проведення нестандартних уроків образотворчого мистецтва для учнів 5–7 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Література:

1. Рудницька О. П. Педагогіка : загальна та мистецька : Навчальний посібник. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. – 360 с.